

การจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20

ACTIVITIES MODERATE CLASS MORE KNOWLEDGE IN SCHOOL, UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 20

ยีนยง ไทยใจดี¹ และภาณุพงษ์ ไชยนาพันธ์²

YUENYONG THAJAIDEE AND PHANUPONG CHAINAPAN

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 2) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษากิจกรรม นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษากิจกรรม นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 426 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับดีทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) ปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา ไม่มีปัญหาทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3) ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษากิจกรรม นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ 4) แนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา มีดังนี้ด้านความเข้าใจในหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรม เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดประชุมชี้แจงนโยบาย หลักการในการจัดกิจกรรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ ด้านการอำนวยความสะดวก และสนับสนุนงบประมาณ ในการปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่างๆ ให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ วิทยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ในการจัดกิจกรรม สถานศึกษาควรกระตุ้นให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมได้แสวงหาแหล่งเรียนรู้ วิทยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในและนอกสถานศึกษามาใช้ในการจัดกิจกรรม ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรม สถานศึกษาควรกระตุ้นให้คณะกรรมการได้นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านการประชุมเสวนา

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล

² อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล

ทบทวน สรุปผลหลังการปฏิบัติกิจกรรม(After Action Review : AAR) สถานศึกษาควรติดตามและเสนอแนะให้ครูที่ปรึกษา กิจกรรมนำผลการประชุมเสวนาทบทวน สรุปผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

คำสำคัญ : ลดเวลาเรียน ; เพิ่มเวลารู้ ; การจัดกิจกรรม

ABSTRACT

The purposes of this study were to : 1) the states and the problems of moderate class more knowledge activities in school 2) the satisfaction of activities teachers, students and parents toward moderate class more knowledge in school 3) the guidelines of moderate class more knowledge activities in school under the Secondary Educational Service Area Office 20. The research samples were 426 administrators, activities teachers, students and parents in school under the Secondary Educational Service Area Office 20. The research instrument used was the interviews form and questionnaire with its reliability value of 0.98. The statistics used for data analysis were frequency, percentage and standard deviation.

The result showed : 1) The state of moderate class more knowledge activities in school as a whole and as an individual aspect were at a good level 2) The problems of moderate class more knowledge activities in school as a whole and as an individual aspect were at a no problems 3) The satisfaction of activities teachers, students and parents toward moderate class more knowledge activities in school as a whole and as an individual aspect, were at a high level 4) The guidelines of moderate class more knowledge activities in school were as follow : The understanding of principle and concept of moderate class more knowledge in school the Secondary Educational Service Area Office 20 should hold the meeting for clarify the stakeholders for understand about the principle and concept of moderate class more knowledge in school. The facilitation and budgeted support to improve and develop the factors to use in moderate class more knowledge activities in school the school should support the budget for improve and develop the factors for ready to use for learning activities. The pursuit of learning resources outside school, local lecturers and local wisdoms for activities the school should motivate the activities teachers to pursuit of learning resources outside school, local lecturers and local wisdoms both inside and outside for learning activities. The supervision, control, monitoring and evaluation of moderate class more knowledge activities the school should motivate the board to supervise, control, monitoring and evaluation the activities by systematically and continuous. The conference for revise and after action review the school should monitoring and advise the activities to carry the after action review to develop the moderate class more knowledge activities that affect to learner qualities.

Keywords : Moderate Class ; More Knowledge ; Activities

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกปัจจุบัน ได้ก้าวเข้าสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนทั่วโลก สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบต่อปัจจัยในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวัฒนธรรม เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ และกระบวนการในการบริหารงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศให้เท่าทันต่ออารยประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเยาวชนอันเป็นอนาคตของชาติ รากฐานของการพัฒนาประเทศต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพของประชากรภายในประเทศเป็นสำคัญ ดังเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. 2555 : ข) และการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว นั้น เครื่องมือที่ใช้ก็คือการศึกษาซึ่งจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับแนวคิดที่เป็นแนวทางการพัฒนาที่รัฐกำหนดไว้

การจัดการศึกษาในทุกยุคทุกสมัยล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การพัฒนานักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีพอย่างเป็นสุขในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษานั้นคือ มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ด้วยความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น

โรงเรียน ชุมชน สังคมและโดยเฉพาะครอบครัวของนักเรียนเอง แต่ด้วยสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก มีผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนที่มีความซับซ้อนมากขึ้น หลายครอบครัวมีเวลาดูแลใกล้ชิดและอบรมสั่งสอนลูกหลานน้อยลง ตัวนักเรียนเองซึ่งเป็นเยาวชนยังมีประสบการณ์ชีวิตไม่มากนัก มีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ทำให้เกิดปัญหากับตนเองและสังคมได้ง่าย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง การมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนถือเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับระบบการจัดการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 ข: 13-14)

การจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ อันก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามและพัฒนาการทั้งทางกายและทางสมอง อารมณ์และสังคม (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. 2542: 255) การจัดการเรียนรู้เป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการมีความรู้และมีทักษะจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมายและมีคุณค่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้กระบวนการเรียนรู้มิได้จำกัดว่าจะต้องเกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและสัมฤทธิ์ผล การจัดการเรียนรู้ของผู้สอนจะได้ผลดีนั้นผู้สอนต้องมีทักษะในการจัดการเรียนรู้มีความเข้าใจในระบบการจัดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จิตวิทยาการจัดการเรียนรู้ ด้วยการเรียนรู้ในทัศนะของนักจิตวิทยาโดยทั่วไปนั้น เป็นกระบวนการที่เป็นผลของการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรของพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่จิตใจมีปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าภายนอก ซึ่งพิจารณาได้จากการที่แต่ละบุคคลแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าอย่างไร การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเฉพาะของแต่ละบุคคลและเฉพาะเรื่อง โดยที่ผู้เรียนต้องกระทำต่อวัตถุและปรากฏการณ์ใน

สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้อาจอยู่ในรูปของเจตคติ ความเชื่อ ข้อเท็จจริง มโนคติ หลักการ กฎ การแก้ปัญหา และทักษะ ปฏิบัติการ การเรียนรู้ในบางเรื่อง ผู้เรียนอาจเรียนรู้ได้เร็ว บางเรื่องอาจเรียนรู้ได้ช้า ต้องใช้เวลาและมีประสบการณ์ การเรียนรู้บางเรื่องจะไม่ลืมนำ แต่บางเรื่องจะลืมได้ง่ายถ้าไม่มีการใช้บ้าง (มหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์. 2553 : 9 – 10)

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม นโยบายหนึ่งของรัฐบาล คือ การลดเวลาเรียนภาควิชาการลง แต่ต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็กๆ ควรเรียนรู้ ซึ่งหมายความว่าครูต้องใช้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สาระที่ต้องรู้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากนโยบายการลดเวลาเรียนดังกล่าว จึงนำมาสู่การปฏิบัติโดยกำหนดให้โรงเรียนจัดให้มีการเรียนภาควิชาการถึงเวลาบ่าย 2 โมงครึ่ง หรือเวลา 14.30 น. แต่เวลาที่โรงเรียนเลิกยังคงเหมือนเดิมตามกำหนดของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมักจะในช่วงบ่าย 4 โมง หรือเวลา 16.00 น. ดังนั้นช่วงระยะเวลาว่างหลังเลิกเรียนจนกว่านักเรียนจะกลับบ้าน ซึ่งนักเรียนยังคงอยู่ที่โรงเรียน ทางโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ให้นักเรียนปฏิบัติ และควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิด วิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และที่สำคัญควรมีกิจกรรมกระตุ้นให้เด็กได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง ซึ่งเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถพิเศษ มีความสามารถในการแบบฉบับของตนเอง การจัดกิจกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะห้องเดียวกัน หรือระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรมสามารถศึกษาหรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้เด็กๆ รู้จักปรับตัว การช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัย โดยเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคมให้เด็กได้เรียนรู้ ซึ่งจะยิ่งช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับเด็กไทยต่อไป

การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกรอบวิสัยทัศน์ ด้านการศึกษา เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของไทยนั้น สอดคล้องกับของหลายประเทศ ที่เป็นผู้นำด้านการศึกษาของโลก ที่เห็นพ้องกันกับแนวคิด สำคัญในศตวรรษที่ 21 เรื่องของจิตสำนึกต่อโลก ความรู้

พื้นฐานการประกอบสัมมาอาชีพ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต ที่ใช้ได้จริง (กับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน รัฐ และประเทศชาติ) โลกกำลังเปลี่ยนแปลง คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้เท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้น้อมนำพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มาสู่การปฏิบัติในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ และมีความสุขในการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยประกาศให้มีการดำเนินการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในโรงเรียนนาร่องเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2558 จำนวน 3,831 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3,437 โรงเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 384 โรงเรียน และโรงเรียนในสังกัดโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำนวน 10 โรงเรียน

จากการกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ในปี พ.ศ. 2558 โดยกำหนดให้สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ดังกล่าว วิทยาลัยสันตพลในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเข้ามาศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานและสนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน

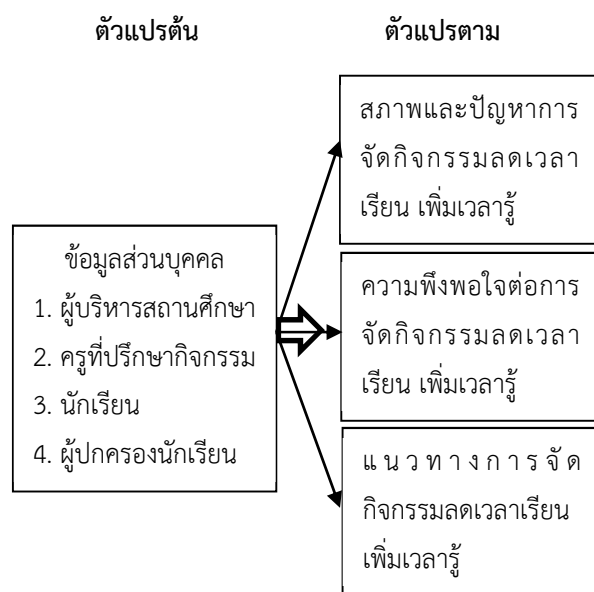
เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยการศึกษาสภาพ ปัญหา ข้อเสนอในการจัดกิจกรรม ตลอดจนความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนนำร่องในปีการศึกษา 2558 เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษา กิจกรรม นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

จากการศึกษาหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ นโยบายการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ การบริหารจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา กิจกรรม นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ทั้งหมด 11 โรงเรียน จำนวน 6,024 คน จำแนกเป็น

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน
- 1.2 ครูที่ปรึกษา กิจกรรม จำนวน 99 คน
- 1.3 นักเรียน จำนวน 2,950 คน
- 1.4 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2,950 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา กิจกรรม และ นักเรียนในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 110 คน จำแนกเป็น

- 2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน
- 2.1.2 ครูที่ปรึกษา กิจกรรม จำนวน 33 คน
- 2.1.3 นักเรียน จำนวน 66 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูที่ปรึกษา
กิจกรรม ผู้ปกครองนักเรียน และ นักเรียนในสถานศึกษาที่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
จำนวน 426 คน จำแนกเป็น

2.2.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรม จำนวน 66 คน

2.2.2 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 180 คน

2.2.3 นักเรียน จำนวน 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน
การจัดกิจกรรมฯ ตามนโยบายการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
มีดังนี้

1.1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม
การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้กับบุคลากรต่อไปนี้

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรม

1.1.3 นักเรียน

1.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรม
การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้กับบุคลากรต่อไปนี้

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรม

1.2.3 นักเรียน

1.3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการจัด
กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้กับบุคลากรต่อไปนี้

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.3.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรม

1.3.3 นักเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิง ปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ
เป็นแบบสอบถามกับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลด
เวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบประเมิน
ความพึงพอใจของศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ศนฐ) สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (ศูนย์พัฒนาการ
นิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 12
- 18) เพื่อใช้ในการประเมินความพึงพอใจจำนวน 3 ชุดคือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่ปรึกษา
กิจกรรมต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 20

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง
นักเรียนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 20

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อ
การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

โดยแบบสอบถามแต่ละชุดประกอบด้วย 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
ของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ
ต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต Likert (อ้างใน
บุญชม ศรีสะอาด, 2554 :77) ดยค่าแต่ละระดับมี
ความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีความพอใจในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพอใจในระดับมาก

3 หมายถึง มีความพอใจในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความพอใจในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความพอใจในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาโดยการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือเฉพาะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบข่ายของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

3. นำแบบประเมินความพึงพอใจของศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มาพิจารณาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำหรับครูที่ปรึกษา กิจกรรม ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ให้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of objective congruence : IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

5. นำแบบสอบถามไปลองใช้ (Try out) กับครูที่ปรึกษากิจกรรม ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ชุดละ 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับดังนี้

5.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่ปรึกษากิจกรรมต่อการจัดการกิจกรรมลดเวลา

เรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เท่ากับ 0.98

5.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เท่ากับ 0.96

5.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เท่ากับ 0.97

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยกำหนดตารางในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ และเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มในโรงเรียนนำร่องทดลองจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาทั้ง 11 โรงเรียน

2. ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือแจ้งสถานศึกษานำร่องทั้ง 11 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตารางที่กำหนดไว้ในข้อ 1

3. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องทั้ง 11 โรงเรียน พร้อมกับนัดหมายวันเวลาที่ขอเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยขอให้โรงเรียนนัดหมายและจัดเตรียมกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลตามที่ระบุ

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างทั้งโดยวิธีการสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม ตามวันเวลาที่กำหนด สัมภาษณ์ได้ครบทุกคน

5. สำหรับแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 นั้น ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาช่วยเก็บแบบสอบถาม และส่งให้ผู้วิจัยในภายหลัง เก็บแบบสอบถามได้ครบ 100%

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา : การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) โดยการนำผลการสัมภาษณ์บุคลากรกลุ่มต่าง ๆ มาสรุปเรียบเรียงเชิงพรรณนาในประเด็นต่าง ๆ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ของครูที่ปรึกษากิจกรรม ผู้ปกครองนักเรียน และของนักเรียน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่(Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 100)

- 4.51–5.00 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
- 3.51–4.50 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมาก
- 2.51–3.50 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
- 1.51–2.50 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1.1 หาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of objective congruence : IOC)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

1.1 ความเข้าใจในหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้ที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา กิจกรรม และนักเรียน มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นอย่างดี

1.2 เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบายในการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อย่างเต็มที่

1.3 ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่

ปรึกษากิจกรรรม และนักเรียนได้ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้อย่างเป็นระบบ

1.4 การบริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาได้บริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ได้อย่างชัดเจน จนนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการจัดและการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการจัดและการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

1.6 อำนวยความสะดวก ปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาได้จัดหาปัจจัยสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ปรับปรุง และพัฒนาสื่อ และอุปกรณ์ต่างให้มีความพร้อมที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมได้ตลอดเวลา

1.7 สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม ได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของงบประมาณที่สถานศึกษามีอยู่

1.8 แสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา วิทยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาต่างๆ มาร่วมในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนกิจกรรมหรือครูที่ปรึกษากิจกรรมได้แสวงหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา วิทยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดกิจกรรม

1.9 ประสานงาน และแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน แหล่งเรียนรู้วิทยากร และภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาได้ประสานงานแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน แหล่งเรียนรู้ วิทยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

1.10 ให้กำลังใจแก่ครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารสถานศึกษา

1.11 ได้ให้กำลังใจแก่ครูและนักเรียนในการดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นอย่างดี

1.12 นิเทศ กำกับติดตาม การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สถานศึกษาได้จัดระบบในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

1.13 ประเมินผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และใช้วิธีการที่หลากหลาย ครูที่ปรึกษากิจกรรมได้ทำการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.14 ประชุมเสวนาทบทวน สรุปผลหลังการปฏิบัติกิจกรรม (After Action Review : AAR) สถานศึกษาได้จัดประชุมสรุป และทบทวนผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

1.15 นำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) และผลการประเมินกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมได้นำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) และผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

2. ปัญหาการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

2.1 ปัญหาความเข้าใจในหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนบางคนยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจในภายหลัง

2.2 ปัญหาการเป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่มั่นใจในแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมที่ถูกต้อง จึงไม่ได้ทำตนให้เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบายในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

2.3 ปัญหาการร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้อย่างเป็นระบบ คือ ครูที่ปรึกษากิจกรรมบางคน ขาดการวางแผนในการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และนักเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม

2.4 ปัญหาการบริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ สถานศึกษาไม่มีปัญหาในการบริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้อย่างชัดเจน จนนำไปสู่การจัดกิจกรรมเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ปัญหาการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการจัดกิจกรรม และการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีเวลาพอที่จะให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการจัดและการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพราะมีภาระงานในการบริหารด้านอื่น ๆ อีกมาก

2.6 ปัญหาการอำนวยความสะดวกในการปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาขาดการอำนวยความสะดวกในการปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนไม่มีเวลาในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อ และอุปกรณ์ต่างที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม

2.7 ปัญหาการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ สถานศึกษาได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามสภาพของงบประมาณที่มีอยู่แต่ไม่เพียงพอ

2.8 ปัญหาการแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา วิทยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ วิทยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นนอกสถานศึกษา แต่ครูผู้สอนไม่ได้มาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมเท่าที่ควร

2.9 ปัญหาการประสานงาน และแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน แหล่งเรียนรู้วิทยากร และภูมิปัญญาต่างๆ มาร่วมในการจัดการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาได้กำหนดแนวทางในการติดต่อประสานงานกับชุมชน แหล่ง

เรียนรู้ วิทยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดกิจกรรม แต่อาจารย์ผู้สอนไม่สนใจ

2.10 ปัญหาการให้กำลังใจแก่ครู และนักเรียน ในการดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำลังใจ และสนับสนุนแก่ครูและนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในบางโอกาสเท่านั้น เนื่องจากมีภารกิจในการบริหารด้านอื่น ๆ อีกมาก

2.11 ปัญหาการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คือ สถานศึกษาจัดจัดระบบในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และมีคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตาม แต่ไม่ได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่วางแผนไว้

2.12 ปัญหาการประเมินผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง และใช้วิธีการที่หลากหลาย คือ ครูที่ปรึกษาได้ทำการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพียงบางครั้งเท่านั้น

2.13 ปัญหาการประชุมเสวนาทบทวนสรุปผลหลังการปฏิบัติกิจกรรม (After Action Review : AAR) คือ สถานศึกษาได้จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานหลังจากที่ได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แต่สรุปผลประเด็นปัญหายังไม่ละเอียดครบถ้วน

2.14 ปัญหาการนำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) และผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน คือ ครูที่ปรึกษาได้ไม่นำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) และผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

3. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ของครูที่ปรึกษา กิจกรรม นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

3.1 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษากิจกรรมต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ โดยข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดฝึกทำ และปรับปรุงตนเอง ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุดคือ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

3.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ โดยข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้อย่างมีความสุข รองลงมาคือ ทำให้ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรม ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุดคือ ส่งเสริมให้ข้าพเจ้ากล้าแสดงออกมากขึ้น

3.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ โดยข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ มีโอกาสส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และมีกำลังใจในการเรียนรู้ รองลงมาคือ มีโอกาสส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มากกว่าการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัดและการท่องจำ ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุดคือ มีโอกาสให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาการเรียน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

4.1 ความเข้าใจในหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เขตพื้นที่การศึกษาควรประชุมชี้แจงให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษากิจกรรม นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

4.2 เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ในแนวทางในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และทำ

ตนให้เป็นผู้นำที่ดีในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดกิจกรรมให้คำแนะนำแก่บุคลากรได้อย่างชัดเจน

4.3 ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้อย่างเป็นระบบ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนวางแผนในการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

4.4 การบริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาควรจัดการเวลาเรียนที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้เป็นไปตามนโยบาย

4.5 ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการจัดและการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการจัดและการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้

4.6 อำนวยความสะดวก ปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมได้ปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

4.7 สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้แก่สถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.8 แสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา วิทยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนกิจกรรมได้แสวงหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา วิทยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรม

4.9 ประสานงานและแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน แหล่งเรียนรู้วิทยากร และภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรอำนวยความสะดวกแก่ครูอาจารย์ผู้สอนกิจกรรมในการติดต่อ

ประสานงานกับชุมชน แหล่งเรียนรู้ วิทยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดกิจกรรม

4.10 ให้กำลังใจแก่ครู และนักเรียนในการดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตามและสอบถามสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการให้เกิดขวัญและกำลังใจในการจัดกิจกรรมแก่ครูและนักเรียน

4.11 นิเทศ กำกับติดตาม การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตามและสอบถามการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการให้เกิดขวัญและกำลังใจในการจัดกิจกรรมแก่ครูและนักเรียน

4.12 ประเมินผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง และใช้วิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารสถานศึกษาควรแนะนำให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมได้วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง

4.13 ประชุมเสวนาทบทวน สรุปผลหลังการปฏิบัติกิจกรรม (After Action Review : AAR) สถานศึกษาควรจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานหลังจากที่ได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

4.14 นำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) และผลการประเมินการจัดกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาควรแนะนำให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมได้นำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) และผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจบางประเด็น จึงนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สภาพการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาครูที่ปรึกษา กิจกรรม และนักเรียน พบว่ามีสภาพการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดีในทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลังจากที่กระทรวงศึกษาได้กำหนดนโยบายในการปฏิรูปการเรียนการสอนโดยการกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้แล้วก็ได้มีการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ นโยบาย หลักการ แนวคิด และแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้แก่สถานศึกษาที่กำหนดให้จัดกิจกรรมดังกล่าวได้ศึกษาหาความรู้ และมีการจัดอบรมบุคคลที่เกี่ยวข้องในแต่ละสถานให้มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย แนวคิด และแนวทางในการดำเนินการ จึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรม และบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ อย่างเป็นระบบ และบริหารจัดการที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558 : 5 – 6) ที่เสนอว่า สถานศึกษาจะต้องศึกษานโยบาย หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นอย่างดี เพื่อไปสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555 : 53) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้และการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนกับผู้เรียนต้องร่วมมือกันในการวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกัน จึงจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกฤตา สุวรรณทิพย์ และคณะ (2557 : 117 – 120) ได้ทำวิจัยเรื่องนโยบายการบริหารจัดการและสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์แบบสองภาษาในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อนโยบายการบริหารจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์สองภาษา ในภาพรวมและรายด้าน มีระดับ

ความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก อันดับแรกคือ ด้านการบริหารและการจัดการ

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา กิจกรรม และนักเรียน พบว่าไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลังจากที่มีการทบทวนศึกษาได้กำหนดนโยบายในการปฏิรูปการเรียนการสอนโดยการกำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้แล้วก็ได้มีการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่แนวนโยบาย หลักการ แนวคิด และแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้แก่สถานศึกษาที่กำหนดให้จัดกิจกรรมดังกล่าวได้ศึกษาหาความรู้ และมีการจัดอบรมบุคคลที่เกี่ยวข้องในแต่ละสถานให้มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย แนวคิดและแนวทางในการดำเนินการ จึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้อย่างเป็นระบบ และบริหารจัดการที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นอย่างดี จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาความเข้าใจในหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรม ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้อย่างเป็นระบบ และบริหารจัดการที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แต่อย่างไรก็ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558 : 5 – 6) ที่เสนอว่า สถานศึกษาจะต้องศึกษานโยบาย หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นอย่างดี เพื่อไปสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ สุธิธีรัตน์ (2555 : 53) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้และการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนกับผู้เรียนต้องร่วมมือกันในการวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกัน จึงจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรัสวิทย์ ปทุมมาศ (2555 : 63 - 64) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

สังกัดจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมจังหวัดเพชรบูรณ์เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีปัญหาในการจัดกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับน้อย

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษา กิจกรรม อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปรึกษา กิจกรรม มีความเข้าใจถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่จะเกิดต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่ต้องเครียดอยู่กับการเรียนวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ได้ใช้เวลาบางส่วนในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ผู้เรียนได้ผ่อนคลายในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มีนักเรียนบางคนอาจจะเบื่อหน่ายจากการเรียนภาควิชาการในรายวิชาต่างๆ ต้องนั่งเรียนในห้องเรียนตลอดเวลา การบ้านในแต่ละรายวิชาก็มีมาก ทำงานไม่ทัน จึงทำให้ไม่เข้าเรียนในบางรายวิชา สร้างปัญหาอย่างต่อเนื่องต่อฝ่ายปกครอง แต่การแบ่งเวลาเรียนบางส่วนมาใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียดกับการเรียนภาควิชาการมากเกินไป แต่มีความสุขกับการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในเรื่องการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องดูภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มีการนำองค์ ๔ แห่งการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา และหัวใจนักปราชญ์ คือ สุ จิ ปุ ลิ หมายถึง การฟัง การคิด การถาม และการเขียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนักปราชญ์และบัณฑิต อีกทั้งยังจะเป็นการใช้เทคนิคในการช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้เก่งมากขึ้นโดยทรงมีพระราชดำริให้นำทั้งสองเรื่องนี้มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา จึงเป็นผลทำให้ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 3) ที่ว่าการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ปัจจัยที่

สำคัญที่สุดคือครูผู้สอนกิจกรรมที่เป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรม และดำเนินการจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

4. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตัวนักเรียนเองเคยได้อยู่ในบรรยากาศของการเรียนแบบเดิมที่ผู้เรียนต้องเรียนในภาควิชาการในรายวิชาต่างๆ ในห้องเรียนอย่างเคร่งเครียด ต้องอยู่ในบรรยากาศการเรียนในห้องเรียนตลอดเวลา ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในเนื้อหาของรายวิชาต่างๆ มีการทำงานและการบ้านในรายวิชาต่างๆ ที่จะต้องทำอย่างมากมาย ซึ่งเป็นสภาพการณ์ที่ผู้เรียนอาจเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน แต่เมื่อกระทรวงศึกษาได้กำหนดนโยบายในการเรียนแบบใหม่ คือ การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ขึ้นมา มีการจัดเวลาเรียนใหม่ให้มีเวลาเรียนในภาควิชาการลดลง เพื่อเอาเวลานั้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน โดยที่ครูผู้สอนและนักเรียนได้ร่วมกันพิจารณาเลือกกิจกรรมที่เป็นตามความต้องการ และเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเหนื่อยล้า เบื่อหน่ายการเรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่ไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรเพ็ญ ไตรพงษ์ (2556 : 123 - 125) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนวิชาพระธรรมบาลยัตติธรรม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนวิชาพระธรรมบาลยัตติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความพึงพอใจด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด

5. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน ต้องการให้ลูกหลานของตนเองได้มีความรู้ความสามารถในการเรียน และมีความสุขในการเรียน หากสถานศึกษาได้จัด

กิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่ทำให้ลูกหลานของตนเองมีความสุขในการเรียนตามที่ทางโรงเรียนให้จัดขึ้น ก็จะทำให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเกิดขึ้น เช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่ทำให้ลูกหลานของตนเองได้เกิดการเรียนรู้เหมือนเดิม แต่ลูกหลานมีความสุขในการเรียน จึงทำให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกอนงค์ ศรีสำออง และคณะ (2556 : 189 - 192) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตลอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการพัฒนา การเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในด้านต่าง ๆ มีผลดังนี้ ด้านที่มีความพึงพอใจในกิจกรรมการให้ความรู้ของผู้ปกครองในระดับมากคือ การปฐมนิเทศผู้ปกครองของนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียนที่บ้านระดับมากที่สุด คือการให้กำลังใจ การเสริมแรง เช่น การแสดงความชื่นชม ยินดีเมื่อนักเรียนประพฤติสิ่งที่ดีงาม ด้านการมีความพึงพอใจในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียนที่โรงเรียนระดับมากที่สุด คือ การให้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับนักเรียนในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน และด้านการมีความพึงพอใจในการสนับสนุนโรงเรียนระดับมากที่สุด คือ ให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัญหาความเข้าใจในนโยบาย หลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนบางคนยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และแนวคิดในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่ม

เวลา”เขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง
ได้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

1.2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัญหาการ
ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
เป็นระบบ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษา
กิจกรรมและผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรม

1.3 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัญหาการ
อำนวยความสะดวก ปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยต่างๆ
ให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษา
กิจกรรมได้ปรับปรุงและพัฒนาสื่อการสอนต่างๆ
ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1.4 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัญหาการ
สนับสนุนงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลดเวลา
เรียนเพิ่มเวลารู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้การ
สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาปัจจัยที่สนับสนุนการจัด
กิจกรรม

1.5 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัญหาการ
แสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา วิทยากรท้องถิ่น และ
ภูมิปัญญาต่างๆ มาร่วมในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษา
ได้แสวงหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกมาใช้ในการจัด
กิจกรรม

1.6 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัญหาการ
นิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ เป็นระบบและต่อเนื่อง สถานศึกษาควรจัดระบบใน

การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ และมีคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

1.7 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาการ
ประเมินผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษา
กิจกรรมได้ประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ
และต่อเนื่อง และใช้วิธีการที่หลากหลาย

1.8 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สถานศึกษา
ไม่ได้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ เป็นระบบ สถานศึกษาควรจัดประชุม
เสวนาทบทวนสรุปผลหลังการปฏิบัติกิจกรรม
(After Action Review: AAR) และนำผลการทบทวน
หลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) และผลการประเมิน
ไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความเป็นจริงและความคาดหวัง
ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้

2.3 ควรศึกษาประสิทธิผลของการจัดกิจกรรม
ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

2.4 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของการการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชูดาณัฐ แสนเหลาเจริญยิ่ง. (2559). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยโปรแกรม Microsoft Producer เรื่องการปฏิบัติเบโเกอร์เบื้องต้น โดยใช้เทคนิคการสอนแบบการเรียนรู้จากการทำงาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีสมุทรปราการ*. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559. วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). *การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

- ณัฐกฤตา สุวรรณทิป. (2557). นโยบายการบริหารจัดการและสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์แบบสองภาษาในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ดำรงสิทธิ์ ปทุมมาศ. (2555). ศึกษาปัญหาการจัดการกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรเพ็ญ ไตรพงษ์. (2556). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสารสนเทศในการเรียนการสอนวิชาพระธรรมมนุสยาศาสนา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2557). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- ยุทธสิทธิ์ จันทร์คูเมือง. (2560). สภาพการเรียนรู้วิชาประกันคุณภาพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560. วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี.
- วิชัย ประสิทธิ์ภูมิเวช. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟ เพรส.
- ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการนิเทศ ติดตามและรายงานผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555 – 2559). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้.” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- เอกอนงค์ ศรีสำอางและคณะ. (2556). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตลอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย.